

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Новгород-Сіверського районного суду Чернігівської області
13.06.2023

м. Чернігів, 2023 рік

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою НПМ у складі:

Коренькова Тетяна Юріївна – головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв – керівник групи НПМ;

Лепеха Алла Григорівна – представник громадської організації.

Адреса розташування місця несвободи: вул. Гімназична 10А, м. Новгород-Сіверський, Чернігівської області.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України, Голова – Целуйко Михайло Федорович
Керівництво Новгород-Сіверського районного суду:

Іващенко Анатолій Іванович, голова суду.

Пиріг Михайло Григорович, керівник апарату суду.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді не виявлено.

Скарги від підсудних (засуджених, адмінарештованих) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2022-2023 років не надходили. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваного під час перебування в суді відсутні.

Основною та головною функцією районного суду як органу державної влади є здійснення правосуддя, захист інтересів громадян, юридичних осіб під час розгляду справ. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, передбачених процесуальним законом.

Апарат суду підпорядковується керівникові апарату і координує свою діяльність з територіальним управлінням Державної судової адміністрації України в Чернігівській області.

Судові засідання по розгляду кримінальних справ відповідно до статті 336 Кримінального процесуального кодексу України відбуваються в режимі відеоконференції.

Новгород-Сіверський районний суд розміщується у двоповерховій будівлі. На вході до суду є інформація про найменування судового органу (фото 1). Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. На пропускному пункті відсутня аптечка. Первинна домедична допомога, у разі необхідності, не може бути надана.

У приміщеннях суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, розклад судових справ, тощо.

Відповідно до Штатного розпису на 2023 рік передбачено 4 суддів, на теперішній час здійснюють правосуддя 4 суддів.

У будівлі суду облаштовано 2 зали судових засідань, 1 зал призначений для слухання кримінальних справ, другий для слухання цивільних. Зал для розгляду кримінальних справ обладнано загородженням для розміщення підсудних, яке виготовлено з органічного скла з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (фото 2).

Зали обладнані системами відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції.

Освітлення природне і штучне в задовільному стані.

Вікна залу для розгляду кримінальних справ обладнані решітками, лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги. Зали судового засідання обладнані необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання.

Попередні зауваження.

Раніше відвідування Новгород-Сіверського районного суду групами НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1.Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 28 Конституції України).

У приміщеннях судів відповідно до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН 2010) обладнуються: камери, зали судових засідань, приміщення для розміщення особового складу варту і санітарні вузли.

Кількість камер передбачається із розрахунку для забезпечення роздільного розміщення чоловіків і жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення» та статті 88 Кримінально-виконавчого кодексу України.

Відповідно до вимог ДБН 2010 на кожний зал судового засідання для розгляду кримінальних справ має бути передбачено не менше 3 камер для підсудних, площею не менше ніж 4 м² та приміщення для конвою.

В Новгород-Сіверському суді кімнати для тримання підсудних (засуджених) відсутні. За повідомленням керівництва Суду, доставлення обвинувачених, підсудних (засуджених) до приміщення Суду відбувається безпосередньо перед початком судового засідання, через центральний вхід. Крім того, відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб. Конвоювання осіб здійснюється загальним маршрутом. Через відсутність вище зазначених приміщень особи тримаються без доступу до води, не забезпечуються харчуванням та унеможлиблює забезпечення режиму роздільного утримання різних категорій доставлених/затриманих громадян (чоловіків, жінок, неповнолітніх).

Приміщення для розміщення особового складу варті і санітарні вузли у суді відсутні. Також не обладнаний окремий санітарний вузол для обвинувачених (підсудних), засуджених (фото 3).

Також, в порушення вимог пункту 8.2.5 ДБН у приміщенні суду відсутні прилади для вимірювання температури повітря та прилади для опалення.

2.Порушення права осіб з інвалідністю, передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767 від

В ході перевірки моніторинговою групою було з'ясовано, що відсутнє спеціально відведене місце для осіб з обмеженими можливостями. Внутрішні приміщення мають подекуди високі порogi.

При вході в приміщення розташована арка металoшукач та турнікет, що унеможливує пересування осіб в інвалідних візках.

Санітарний вузол суду не пристосований для користування ним особами з інвалідністю через відсутність в ньому поручнів.

3.Порушення права на безпеку в суді.

У зв'язку із запровадженням в державі режиму воєнного стану та постійними масовими ракетними обстрілами прикордоння, виникає потреба в облаштованому укритті, яке у приміщенні суду відсутнє, що призводить до порушення вимог затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 "Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту".

Приміщення суду обладнано протипожежною сигналізацією, розроблені та розміщені у доступних місцях плани евакуації та інструкція з пожежної безпеки.

На першому та другому поверхах будівлі відсутні знаки, що вказують на вихід і можуть допомогти зорієнтуватись під час пожежі.

4.Порушення конституційного права на захист (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

У порушення вимог пункту 6.5 Державних будівельних норм України В. 2.2- 26:2010 «Будинки і споруди. Суди» у приміщенні суду не облаштовано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливує реалізацію їх права на конфіденційне побачення, що свідчить про порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України). Відсутнє приміщення для ознайомлення з матеріалами справи у відвідувачів суду. Ознайомлення з матеріалами справи здійснюється у приміщенні канцелярії.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Територіальному управлінню державної судової адміністрації України в Чернігівській області:

1. передбачити додаткове фінансування Новгород-Сіверського районного суду в Чернігівській області з метою проведення його приміщень до вимог Державних будівельних норм України;
2. вжити заходів щодо обладнання приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 для забезпечення прав осіб з інвалідністю;
3. розглянути питання щодо обладнання конвойного приміщення у відповідності до вимог Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», в т.ч. необхідною кількістю камер для підсудних (засуджених), кімнат для роботи адвоката з підсудним (засудженим) та для ознайомлення з матеріалами справи.

2. Голові Новгород-Сіверського районного суду Чернігівської області:

Забезпечити:

1. доступ до питної води як обвинувачених, підсудних осіб, так і відвідувачів суду;
2. вжити заходів щодо обладнання входу до приміщення суду відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 для забезпечення прав осіб з інвалідністю;
3. обладнати туалетні кімнати поручнями для осіб з мало мобільних груп населення;
4. розробити окремий ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених осіб.

Додатки: фотокопії на 1 арк.

**Керівник групи НІМ
головний спеціаліст відділу сприяння
Роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

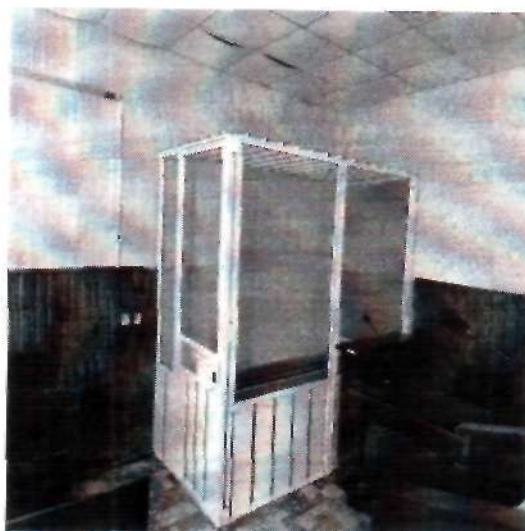
Тетяна КОРЕНЬКОВА

ДОДАТКИ

1

2

3

